

## ΟΔΗΓΙΕΣ

## ΟΔΗΓΙΑ 2008/95/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Οκτωβρίου 2008

για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων

(Κωδικοποιημένη έκδοση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

तिकού σήματος στις επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούν να αποκτήσουν σήματα.

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής <sup>(1)</sup>,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης <sup>(2)</sup>,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το περιεχόμενο της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων <sup>(3)</sup>, έχει τροποποιηθεί <sup>(4)</sup>. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η κωδικοποίηση της εν λόγω οδηγίας.

(2) Οι νομοθεσίες εφαρμόζονταν στα σήματα στα κράτη μέλη πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ παρουσίαζαν διαφορές οι οποίες μπορούσαν, αφενός, να παρεμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και, αφετέρου, να νοθεύσουν τους όρους ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Επομένως, ήταν απαραίτητη η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών για τη δημιουργία και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(3) Έχει σημασία να μην υποτιμηθούν οι λύσεις και τα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει το καθεστώς του κοινο-

(4) Δεν φαίνεται αναγκαία η πλήρης προσέγγιση των νομοθεσιών περί σημάτων των κρατών μελών. Η προσέγγιση αρκεί να περιορίζεται μόνο σε εκείνες τις εθνικές διατάξεις οι οποίες έχουν την πλέον άμεση επίδραση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(5) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να στερεί από τα κράτη μέλη το δικαίωμα να συνεχίζουν να προστατεύουν τα σήματα που έχουν αποκτηθεί λόγω χρήσης, αλλά διέπει μόνο τη σχέση τους με τα σήματα που αποκτώνται με καταχώριση.

(6) Τα κράτη μέλη πρέπει να παραμένουν ελεύθερα να καθορίζουν τις διαδικαστικές διατάξεις που αφορούν την καταχώριση, την έκπτωση ή την ακυρότητα των σημάτων που αποκτώνται με καταχώριση. Εναπόκειται για παράδειγμα στα κράτη μέλη να καθορίζουν τη μορφή των διαδικασιών καταχώρισης και ακυρότητας, να αποφασίζουν αν τα προγενέστερα δικαιώματα πρέπει να προβάλλονται κατά τη διαδικασία καταχώρισης ή κατά τη διαδικασία ακυρότητας ή και στις δύο, και ακόμη, στην περίπτωση που είναι δυνατόν να γίνει επίκληση προγενέστερων δικαιωμάτων κατά τη διαδικασία καταχώρισης, να προβλέπουν διαδικασία ανακοπής ή αυτεπάγγελτη εξέταση ή και τα δύο. Τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρήσουν το δικαίωμα καθορισμού των αποτελεσμάτων της έκπτωσης ή της ακυρότητας των σημάτων.

(7) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή επί των σημάτων των νομικών διατάξεων των κρατών μελών, εκτός από το δικαίωμα των σημάτων, όπως είναι οι διατάξεις σχετικά με τον αθέμιτο ανταγωνισμό, την αστική ευθύνη ή την προστασία των καταναλωτών.

(8) Η πραγματοποίηση των στόχων, οι οποίοι επιδιώκονται με την προσέγγιση, προϋποθέτει ότι η απόκτηση και η διατήρηση του δικαιώματος επί του κατατεθέντος σήματος εξαρτάται, κατ' αρχήν, από τους ίδιους όρους σε όλα τα κράτη μέλη. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να καταρτιστεί ενδεικτικός κατάλογος σημείων που μπορούν να αποτελούν ένα σήμα από τη στιγμή που, βάσει αυτών, διακρίνονται τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα αντίστοιχα άλλων επιχειρήσεων. Οι λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας που αφορούν το ίδιο το σήμα, όπως η έλλειψη διακριτικού

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 161 της 13.7.2007, σ. 44.

<sup>(2)</sup> Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Ιουνίου 2007 (ΕΕ C 146 Ε της 12.6.2008, σ. 76) και απόφαση του Συμβουλίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2008.

<sup>(3)</sup> ΕΕ L 40 της 11.2.1989, σ. 1.

<sup>(4)</sup> Βλέπε παράρτημα Ι μέρος Α.

- χαρακτήρα, ή που αφορούν τις συγκρούσεις μεταξύ του σήματος και των προγενέστερων δικαιωμάτων, πρέπει να απαριθμούνται περιοριστικά, έστω και αν ορισμένοι από αυτούς τους λόγους αναφέρονται ενδεικτικά για τα κράτη μέλη τα οποία μπορούν, κατά συνέπεια να διατηρήσουν ή να εισαγάγουν τους λόγους αυτούς στη νομοθεσία τους. Τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να διατηρήσουν ή να εισαγάγουν στη νομοθεσία τους λόγους απαραδέκτου ή ακυρότητας που συνδέονται με τους όρους κτήσης ή διατήρησης του δικαιώματος επί του σήματος για τους οποίους δεν προβλέπεται προσέγγιση, και που αφορούν, για παράδειγμα, τη νομιμοποίηση του δικαιούχου του σήματος, την ανανέωση του σήματος, το καθεστώς των φόρων ή τη μη τήρηση των διαδικαστικών κανόνων.
- (9) Για να περιοριστεί ο συνολικός αριθμός των καταχωρισθέντων και προστατευόμενων σημάτων εντός της Κοινότητας και, κατ' επέκταση, ο αριθμός των συγκρούσεων οι οποίες αναφύονται μεταξύ τους, είναι αναγκαίο να απαιτείται η ουσιαστική χρησιμοποίηση των καταχωρισμένων σημάτων επί ποινή εκπτώσεως. Πρέπει να προβλεφθεί ότι ένα σήμα δεν μπορεί να κηρύσσεται άκυρο λόγω της ύπαρξης προγενέστερου, μη χρησιμοποιηθέντος σήματος, και να δοθεί συγχρόνως στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εφαρμόζουν την ίδια αρχή όσον αφορά την καταχώριση σήματος ή να προβλέπουν ότι ένα σήμα δεν μπορεί να προβληθεί έγκυρα σε δίκη παραποίησης αν, μετά από ένσταση, αποδειχθεί ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να εκπέσει των δικαιωμάτων του. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, εναπόκειται στα κράτη μέλη ο καθορισμός των εφαρμοστέων διαδικαστικών κανόνων.
- (10) Για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων και της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών, είναι βασικό να παρέχεται η ίδια προστασία στα καταχωρισμένα σήματα, σύμφωνα με τη νομοθεσία όλων των κρατών μελών. Αυτό, πάντως, δεν στερεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να παρέχουν ευρύτερη προστασία στα σήματα που έχουν αποκτήσει φήμη.
- (11) Η προστασία που παρέχει το καταχωρισμένο σήμα, της οποίας σκοπός είναι ιδίως η διασφάλιση της αρχικής λειτουργίας του σήματος, πρέπει να είναι απόλυτη σε περίπτωση ταυτότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. Η προστασία πρέπει να ισχύει επίσης σε περίπτωση ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. Η έννοια της ομοιότητας πρέπει οπωσδήποτε να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο σύγχυσης. Ο κίνδυνος σύγχυσης, η εκτίμηση του οποίου εξαρτάται από πολυάριθμους παράγοντες, και ιδίως από το κατά πόσον είναι γνωστό το σήμα στην αγορά, από την ενδεχόμενη συσχέτιση με το χρησιμοποιούμενο ή καταχωρισμένο σημείο, από το βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, πρέπει να αποτελεί την ειδική προϋπόθεση της προστασίας. Τα μέσα με τα οποία μπορεί να διαπιστώνεται ο κίνδυνος σύγχυσης, και ιδίως το βάρος της απόδειξης, πρέπει να υπόκεινται στους εθνικούς δικονομικούς κανόνες τους οποίους δεν πρέπει να θίγει η παρούσα οδηγία.
- (12) Για λόγους ασφαλείας του δικαίου και χωρίς να θίγονται κατά τρόπο ανεπιεική τα συμφέροντα του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, πρέπει να προβλεφθεί πως ο εν λόγω δικαιούχος δεν μπορεί πλέον να ζητά την ακυρότητα ή να αντιτίθεται στη χρήση σήματος μεταγενέστερου του δικού του, εφόσον εν γνώσει του ανέχθηκε τη χρήση αυτή για μεγάλο διάστημα, εκτός αν η αίτηση για το μεταγενέστερο σήμα έγινε κακόπιστα.
- (13) Όλα τα κράτη μέλη δεσμεύονται από τη σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Είναι απαραίτητο οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας να βρίσκονται σε πλήρη αρμονία με τις διατάξεις της σύμβασης. Οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από τη σύμβαση αυτή δεν πρέπει να επηρεάζονται από την παρούσα οδηγία. Αν χρειαστεί, πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 307 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης.
- (14) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ που εμφανίζεται στο παράρτημα Ι μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

#### Άρθρο 1

#### Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα σήματα προϊόντων ή υπηρεσιών που έχουν καταχωρισθεί ή ως προς τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση για καταχώριση σε ένα κράτος μέλος ως ατομικά ή συλλογικά σήματα ή σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης, ή έχουν καταχωρισθεί ή ως προς τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση για καταχώριση στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ, ή αποτέλεσαν αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης η οποία παράγει αποτελέσματα σε ένα κράτος μέλος.

#### Άρθρο 2

#### Σημεία από τα οποία είναι δυνατόν να συνίσταται ένα σήμα

Το σήμα μπορεί να συνίσταται από οποιαδήποτε σημεία επιδεχόμενα γραφικής παράστασης, ιδίως δε από λέξεις, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος προσώπων, από σχέδια, γράμματα, αριθμούς, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του, εφόσον τα σημεία αυτά μπορούν από τη φύση τους να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.

#### Άρθρο 3

#### Λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας

1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:

- α) τα σημεία από τα οποία δεν δύναται να συνίσταται ένα σήμα·

- β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·
- γ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στο εμπόριο, προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·
- δ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις τα οποία έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου·
- ε) τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά:
- i) από το σχήμα που επιβάλλει η ίδια η φύση του προϊόντος ή
  - ii) από το σχήμα του προϊόντος που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος ή
  - iii) από το σχήμα που προσδίδει ουσιαστική αξία στο προϊόν·
- στ) τα σήματα που αντικεινται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη·
- ζ) τα σήματα που θα μπορούσαν να παραπλανήσουν το κοινό, για παράδειγμα ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας·
- η) τα σήματα τα οποία, ελλείψει αδείας των αρμοδίων αρχών είναι απαράδεκτα ή ακυρωτέα δυνάμει του άρθρου 6β της σύμβασης των Παρισιών για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (στο εξής «σύμβαση των Παρισιών»).
2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι ένα σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωρισθεί, μπορεί να κηρυχθεί άκυρο, εφόσον και στο μέτρο που:
- α) η χρήση του μπορεί να απαγορευθεί δυνάμει της εκτός του δικαίου των σημάτων νομοθεσίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή της Κοινότητας·
  - β) περιλαμβάνει σημείο μεγάλης συμβολικής σημασίας, και ιδίως θρησκευτικό σύμβολο·
  - γ) περιλαμβάνει διακριτικά σύμβολα, εμβλήματα ή θυρεούς, εκτός αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6β της σύμβασης των Παρισιών, και είναι δημοσίου συμφέροντος, εκτός αν έχει επιτραπεί η καταχώριση του από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους·

δ) η αίτηση για την καταχώριση του σήματος έγινε κακόπιστα από τον αιτούντα.

3. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωρισθεί, δεν κηρύσσεται άκυρο κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ) ή δ) εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης και μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Εξάλλου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την αίτηση καταχώρισης ή μετά την καταχώριση.

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι, κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1, 2 και 3, οι λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας, που ίσχυαν σε αυτό το κράτος πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των αναγκάων για τη συμμόρφωση προς την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων, εφαρμόζονται στα σήματα των οποίων η αίτηση είχε κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αυτή.

#### Άρθρο 4

#### Περαιτέρω λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας όσον αφορά συγκρούσεις με προγενέστερα δικαιώματα

1. Ένα σήμα δεν καταχωρίζεται ή, αν έχει καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο:

- α) εάν ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα, και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες το σήμα ζητείται ή έχει καταχωρισθεί, ταυτίζονται με εκείνες για τις οποίες προστατεύεται το προγενέστερο σήμα·
- β) εάν, λόγω του ταυτοσήμου ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτόσημου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που τα δύο σήματα προσδιορίζουν, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισης με το προγενέστερο σήμα.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «προγενέστερα σήματα» νοούνται:

- α) τα σήματα τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αίτησης του σήματος, αφού ληφθούν υπόψη, ενδεχομένως, τα προβαλλόμενα δικαιώματα προτεραιότητας για τα σήματα αυτά, και τα οποία ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- i) κοινοτικά σήματα,

- ii) σήματα καταχωρισμένα σε κράτος μέλος ή, όσον αφορά το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ,

- iii) σήματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης, η οποία ισχύει σε ένα κράτος μέλος·
- β) τα κοινοτικά σήματα των οποίων εγκύρως προβάλλεται η αρχαιότητα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα <sup>(1)</sup>, έναντι σήματος που αναφέρεται στο στοιχείο α) σημεία ii) και iii), ακόμη και αν έχει προηγηθεί παραίτηση από το εν λόγω σήμα ή απόσβεση του δικαιώματος επί του σήματος·
- γ) οι αιτήσεις σημάτων που υπάγονται στα στοιχεία α) και β), υπό την επιφύλαξη της καταχώρισής τους·
- δ) τα σήματα τα οποία, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του σήματος ή, ενδεχομένως, κατά την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη της αίτησης του σήματος, είναι παγκοίως γνωστά στο οικείο κράτος μέλος, κατά την έννοια του άρθρου 6α της σύμβασης των Παρισίων.
3. Ένα σήμα δεν γίνεται επίσης δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο, εάν ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο κοινοτικό σήμα κατά την έννοια της παραγράφου 2 και πρόκειται να καταχωρισθεί ή έχει καταχωρισθεί για προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν είναι παρόμοιες με εκείνες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί το προγενέστερο κοινοτικό σήμα, εφόσον το προγενέστερο κοινοτικό σήμα έχει φήμη στην Κοινότητα, η δε χρησιμοποίηση του μεταγενέστερου σήματος, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου κοινοτικού σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν εξάλλου να προβλέπουν ότι ένα σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο εφόσον και κατά το μέτρο που:
- α) το σήμα ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο εθνικό σήμα κατά την έννοια της παραγράφου 2 και πρόκειται να καταχωρισθεί ή έχει καταχωρισθεί για προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν είναι παρόμοιες με εκείνες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί το προγενέστερο σήμα, εφόσον το προγενέστερο σήμα χαίρει φήμης στο κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται, η δε χρησιμοποίηση του μεταγενέστερου σήματος, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα, ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη·
- β) δικαιώματα επί μη καταχωρισμένου σήματος ή άλλου χρησιμοποιούμενου στις συναλλαγές σημείου έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του μεταγενέστερου σήματος ή, ενδεχομένως, πριν από την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη της αίτησης του μεταγενέστερου σήματος και αυτό το μη καταχωρισμένο σήμα ή αυτό το άλλο σημείο παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος·
- γ) η χρήση του σήματος μπορεί να απαγορευθεί δυνάμει προγενέστερου δικαιώματος, πέραν των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου, και ιδίως δυνάμει:
- i) του δικαιώματος επί του ονόματος,
- ii) δικαιώματος επί της ίδιας εικόνας,
- iii) συγγραφικού δικαιώματος,
- iv) δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
- δ) το σήμα ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο συλλογικό σήμα που έπαψε να ισχύει μέσα στην τριετία, κατ' ανώτατο όριο που προηγήθηκε της κατάθεσης·
- ε) το σήμα ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο σήμα εγγύησης ή πιστοποίησης το οποίο παρείχε δικαίωμα που έπαψε να ισχύει εντός ορισμένου διαστήματος πριν από την κατάθεση και η διάρκεια του οποίου καθορίζεται από το κράτος μέλος·
- στ) το σήμα ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο σήμα που καταχωρίστηκε για ταυτόσημα ή παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες και το οποίο παρείχε δικαίωμα το οποίο απωλέσθη λόγω μη ανανέωσης μέσα στη διετία κατ' ανώτατο όριο που προηγήθηκε της κατάθεσης, εκτός εάν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος είχε συγκατατεθεί στην καταχώριση του μεταγενέστερου ή δεν χρησιμοποίησε το σήμα του·
- ζ) το σήμα ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση με σήμα που χρησιμοποιείται στο εξωτερικό κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και εξακολουθεί να χρησιμοποιείται εκεί, εάν η αίτηση έγινε κακόπιστα από τον αιτούντα.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, εφόσον το επιτρέπουν οι περιστάσεις, δεν είναι απαραίτητο να μην γίνεται δεκτή η καταχώριση του σήματος ή να κηρύσσεται άκυρο ένα σήμα, εάν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος ή άλλου προγενέστερου δικαιώματος συγκατατίθεται στην καταχώριση του μεταγενέστερου σήματος.
6. Ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι, κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 5, οι λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας που ίσχυαν στο κράτος αυτό πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των αναγκάων προς συμμόρφωση με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων, ισχύουν για τα σήματα των οποίων η αίτηση έχει κατατεθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

#### Άρθρο 5

#### Δικαιώματα που παρέχει το σήμα

1. Το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στο δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του:
- α) σημείο ταυτόσημο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωρισθεί·

<sup>(1)</sup> ΕΕ L 11 της 14.1.1994, σ. 1.

β) σημείο για το οποίο, λόγω του ταυτόσημου ή της ομοιότητας του με το σήμα και του ταυτόσημου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα και το σημείο, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης συμπεριλαμβάνει τον κίνδυνο συσχέτισης του σημείου με το σήμα.

2. Ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να προβλέπει ότι ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα, για προϊόντα ή υπηρεσίες μη παρόμοιες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωριστεί, εάν αυτό χαιρεί φήμης μέσα στο κράτος μέλος και η χρησιμοποίηση του σημείου, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

3. Εάν πληρούνται οι όροι των παραγράφων 1 και 2, μπορεί, ιδίως, να απαγορεύεται:

- α) η επίθεση του σημείου επί των προϊόντων ή της συσκευασίας τους·
- β) η προσφορά των προϊόντων ή η εμπορία ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή υπηρεσιών υπό το σημείο·
- γ) η εισαγωγή ή η εξαγωγή των προϊόντων υπό το σημείο·
- δ) η χρησιμοποίηση του σημείου σε επαγγελματικό έντυπο υλικό και στη διαφήμιση.

4. Εφόσον, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος σε ένα κράτος μέλος των αναγκαίων προς συμμόρφωση με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων, το δικαίωμα του κράτους αυτού δεν επέτρεπε την απαγόρευση της χρήσης σημείου υπό τους όρους της παραγράφου 1 στοιχείο β) ή της παραγράφου 2, το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν μπορεί να αντισταχθεί στην περαιτέρω χρήση του σημείου αυτού.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 δεν θίγουν τις διατάξεις που ισχύουν στα κράτη μέλη σχετικά με την προστασία από τη χρήση του σημείου για σκοπούς άλλους από εκείνους της διάκρισης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, όταν η χρήση του σημείου αυτού, χωρίς νόμιμη αιτία, επιφέρει, αχρεωστήτως, όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή είναι βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

#### Άρθρο 6

##### Περιορισμός των αποτελεσμάτων του σήματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές:

- α) το όνομά του και τη διεύθυνσή του·
- β) ενδείξεις περί το είδος, την ποιότητα, την ποσότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, τον χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλα χαρακτηριστικά τους·

γ) το σήμα, εάν είναι αναγκαίο, προκειμένου να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, και ιδίως όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά,

εφόσον η χρήση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο.

2. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές ένα προγενέστερο δικαίωμα τοπικής ισχύος εάν το δικαίωμα αυτό αναγνωρίζεται από το νόμο του οικείου κράτους και η χρήση του γίνεται μέσα στα εδαφικά όρια στα οποία αναγνωρίζεται.

#### Άρθρο 7

##### Όρια του δικαιώματος που παρέχει το σήμα

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στο δικαιούχο να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί υπό το σήμα αυτό στο εμπόριο μέσα στην Κοινότητα από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται εάν ο δικαιούχος έχει νόμιμους λόγους να αντισταχθεί στη μεταγενέστερη εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων, ιδίως όταν η κατάσταση των προϊόντων μεταβάλλεται ή αλλοιούται μετά τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

#### Άρθρο 8

##### Παραχώρηση άδειας χρήσης

1. Είναι δυνατό να παραχωρηθούν άδειες χρήσης σήματος για το σύνολο, ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωριστεί και για το σύνολο ή τμήμα του εδάφους ενός κράτους μέλους. Οι άδειες χρήσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές.

2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να επικαλεστεί τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα αυτό κατά του έχοντος την άδεια εφόσον αυτός παραβιάζει διάταξη της σύμβασης για την παραχώρηση της άδειας χρήσης όσον αφορά:

- α) ιδίως τη διάρκεια της·
- β) τη μορφή υπό την οποία μπορεί, σύμφωνα με την καταχώριση, να χρησιμοποιηθεί το σήμα·
- γ) τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει παραχωρηθεί η άδεια·
- δ) το έδαφος μέσα στο οποίο επιτρέπεται η επίθεση του σήματος ή
- ε) την ποιότητα των προϊόντων που κατασκευάζει ή των υπηρεσιών που παρέχει ο έχων την άδεια.

## Άρθρο 9

**Απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής**

1. Όταν, σε ένα κράτος μέλος, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, ανέχθηκε εν γνώσει του, για περίοδο πέντε συνεχών ετών, τη χρήση μεταγενέστερου σήματος καταχωρισμένου στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν δικαιούται πλέον, βάσει του προγενέστερου σήματος, να ζητήσει την ακύρωση ούτε να αντιταχθεί στη χρήση του μεταγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες το μεταγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος ήταν κακόπιστη.

2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι η παράγραφος 1 εφαρμόζεται στο δικαιούχο προγενέστερου σήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχείο α), ή για τον δικαιούχο άλλου προγενέστερου δικαιώματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχεία β) ή γ).

3. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2, ο δικαιούχος μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να αντιταχθεί στη χρήση του προγενέστερου δικαιώματος, ακόμα και αν το δικαίωμα εκείνο δεν μπορεί πλέον να προβληθεί κατά του μεταγενέστερου σήματος.

## Άρθρο 10

**Χρήση του σήματος**

1. Εάν σε διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έληξε η διαδικασία της καταχώρισης, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του σήματος στο οικείο κράτος μέλος, για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί, η εάν έχει διακόψει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το σήμα υποβάλλεται στις κυρώσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, εκτός νομίμου αιτίας για τη μη χρήση.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, ως χρήση θεωρείται επίσης:

α) η χρήση του σήματος υπό μορφή που διαφέρει ως προς στοιχεία τα οποία δεν μεταβάλλουν τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος στην καταχωρισμένη του μορφή·

β) η επίθεση του σήματος επί προϊόντων ή στη συσκευασία τους μέσα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, αποκλειστικά με προορισμό την εξαγωγή.

2. Η χρήση του σήματος με τη συγκατάθεση του δικαιούχου ή η χρήση του από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να χρησιμοποιούν σήμα συλλογικό, εγγύησης ή πιστοποίησης θεωρείται ως χρήση από το δικαιούχο.

3. Όσον αφορά τα σήματα που έχουν καταχωριστεί πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των αναγκών προς συμμόρφωση με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων:

α) όταν διάταξη που ίσχυε πριν από την ημερομηνία αυτή επέβαλε κυρώσεις για τη μη χρήση σήματος επί ένα συνεχές διάστημα, η πενταετία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, θεωρείται ότι αρχίζει ταυτόχρονα με το ήδη διατρέχον, κατά την ημερομηνία αυτή, διάστημα μη χρήσης·

β) όταν δεν ίσχυε διάταξη περί χρήσης προγενέστερη της ημερομηνίας αυτής, η πενταετία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, θεωρείται ότι αρχίζει το νωρίτερο από την ημερομηνία αυτή.

## Άρθρο 11

**Κυρώσεις λόγω της μη χρήσης σήματος σε δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες**

1. Ένα σήμα δεν κηρύσσεται άκυρο λόγω της ύπαρξης προγενέστερου επίμαχου σήματος που δεν πληροί τους όρους χρήσης που προβλέπει το άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2 ή, ανάλογα με την περίπτωση, το άρθρο 10 παράγραφος 3.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι η καταχώριση ενός σήματος δεν είναι απαράδεκτη λόγω της ύπαρξης προγενέστερου επίμαχου σήματος που δεν πληροί τους όρους χρήσης που προβλέπει το άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2 ή, ανάλογα με την περίπτωση, το άρθρο 10 παράγραφος 3.

3. Υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 12 σε περίπτωση ανταγωγής εκπτώσεως, ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι ένα σήμα δεν μπορεί να προβληθεί εγκύτως σε δική παραποίησης, αν αποδεικνύεται, μετά από ένσταση, ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να εκπέσει των δικαιωμάτων του, δυνάμει του άρθρου 12 παράγραφος 1.

4. Αν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε μόνο για τμήμα των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες καταχωρίστηκε, θεωρείται καταχωρισμένο μόνο για το συγκεκριμένο τμήμα των προϊόντων ή υπηρεσιών, όσον αφορά την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3.

## Άρθρο 12

**Λόγοι έκπτωσης**

1. Ο δικαιούχος του σήματος είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στο οικείο κράτος μέλος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί και δεν υπάρχει νόμιμη αιτία για τη μη χρήση.

Κανείς δεν μπορεί, ωστόσο, να επικαλεσθεί την έκπτωση του δικαιούχου από τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα εάν, κατά το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης αυτής της χρονικής περιόδου και της υποβολής της αίτησης έκπτωσης, υπήρξε έναρξη ή επανάληψη της ουσιαστικής χρήσης του σήματος.

Η έναρξη ή επανάληψη της χρήσης εντός περιόδου τριών μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης έκπτωσης, η οποία δεν αρχίζει να τρέχει νωρίτερα από τη συμπλήρωση της συνεχούς πενταετίας μη χρήσης, δεν λαμβάνεται υπόψη, στην περίπτωση κατά την οποία οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσης συνέβησαν αφού ο δικαιούχος έλαβε γνώση του γεγονότος ότι υπήρχε πιθανότητα να υποβληθεί η αίτηση έκπτωσης.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ο δικαιούχος του σήματος είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν, μετά την ημερομηνία καταχώρισης, το σήμα:

α) συνεπεία πράξεων ή αδράνειας του δικαιούχου, έχει καταστεί συνήθης εμπορική ονομασία προϊόντος ή υπηρεσίας για την οποία έχει καταχωριστεί·

β) λόγω της χρήσης του σήματος από τον δικαιούχο, ή με τη συγκατάθεσή του για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί, ενδέχεται να παραπλανηθεί το κοινό ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή υπηρεσιών αυτών.

#### Άρθρο 13

##### **Λόγοι απαραδέκτου, έκπτωσης ή ακυρότητας που αφορούν μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών**

Εάν οι λόγοι απαραδέκτου, έκπτωσης ή ακυρότητας ενός σήματος αφορούν μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες το εν λόγω σήμα έχει κατατεθεί ή καταχωριστεί, το απαράδεκτο ή η έκπτωση ή η ακυρότητα καλύπτει μόνο τα συγκεκριμένα αυτά προϊόντα ή τις συγκεκριμένες αυτές υπηρεσίες.

#### Άρθρο 14

##### **Εκ των υστέρων διαπίστωση της ακυρότητας σήματος ή της έκπτωσης του δικαιούχου του σήματος από τα δικαιώματά του**

Εφόσον, προκειμένου για κοινοτικό σήμα, γίνεται επίκληση της αρχαιότητας προγενέστερου σήματος από το οποίο έχει προηγηθεί παραίτηση ή το οποίο έχει αποσβεστεί, η διαπίστωση της ακυρότητας του προγενέστερου σήματος ή της έκπτωσης από τα δικαιώματα επ' αυτού μπορεί να γίνει εκ των υστέρων.

#### Άρθρο 15

##### **Ειδικές διατάξεις για σήματα συλλογικά, εγγύησης ή πιστοποίησης**

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4, τα κράτη μέλη των οποίων η νομοθεσία επιτρέπει την καταχώριση σημάτων συλλογικών, εγγύησης ή πιστοποίησης, μπορούν να προβλέπουν ότι τα σήματα αυτά δεν καταχωρίζονται ή κηρύσσονται άκυρα ή ότι οι δικαιούχοι τους κηρύσσονται έκπτωτοι από τα δικαιώματα τους για λόγους άλλους πέραν εκείνων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 12, εφόσον το απαιτεί η λειτουργία του συγκεκριμένου σήματος.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι συλλογικά σήματα ή σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης μπορούν να συνίστανται από σημεία ή ενδείξεις που δύνανται να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Το σήμα αυτό δεν επιτρέπει στο δικαιούχο του να απαγορεύει σε τρίτους την εμπορική χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων, εφόσον αυτοί τα χρησιμοποιούν σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Το σήμα αυτό δεν μπορεί ιδίως να αντιταχθεί έναντι τρίτου ο οποίος επιτρέπεται να χρησιμοποιεί γεωγραφική ονομασία.

#### Άρθρο 16

##### **Γνωστοποίηση**

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

#### Άρθρο 17

##### **Κατάργηση**

Η οδηγία 89/104/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση που παρατίθεται στο παράρτημα Ι μέρος Α, καταργείται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας που εμφανίζεται στο παράρτημα Ι μέρος Β.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα ΙΙ.

#### Άρθρο 18

##### **Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

#### Άρθρο 19

##### **Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 22 Οκτωβρίου 2008.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

H.-G. PÖTTERING

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J.-P. JOUYET

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

## ΜΕΡΟΣ Α

## Καταργούμενη οδηγία με την τροποποίησή της

(που αναφέρεται στο άρθρο 17)

Οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου

(ΕΕ L 40 της 11.2.1989, σ. 1)

Απόφαση 92/10/ΕΟΚ του Συμβουλίου

(ΕΕ L 6 της 11.1.1992, σ. 35)

## ΜΕΡΟΣ Β

## Κατάλογος ημερομηνιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο

(που αναφέρεται στο άρθρο 17)

| Οδηγία     | Λήξη προθεσμίας ενσωμάτωσης |
|------------|-----------------------------|
| 89/104/ΕΟΚ | 31η Δεκεμβρίου 1992         |

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

## Πίνακας αντιστοιχίας

| Οδηγία 89/104/ΕΟΚ                                  | Παρούσα οδηγία                                    |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Άρθρο 1                                            | Άρθρο 1                                           |
| Άρθρο 2                                            | Άρθρο 2                                           |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ)            | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ)           |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) εισαγωγική φράση  | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) εισαγωγική φράση |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) πρώτη περίπτωση   | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο i)        |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) δεύτερη περίπτωση | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο ii)       |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) τρίτη περίπτωση   | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο iii)      |
| Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία στ), ζ) και η)       | Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία στ), ζ) και η)      |
| Άρθρο 3 παράγραφοι 2, 3 και 4                      | Άρθρο 3 παράγραφοι 2, 3 και 4                     |
| Άρθρο 4                                            | Άρθρο 4                                           |
| Άρθρο 5                                            | Άρθρο 5                                           |
| Άρθρο 7                                            | Άρθρο 7                                           |
| Άρθρο 8                                            | Άρθρο 8                                           |
| Άρθρο 9                                            | Άρθρο 9                                           |
| Άρθρο 10 παράγραφος 1                              | Άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο                |
| Άρθρο 10 παράγραφος 2                              | Άρθρο 10 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο              |
| Άρθρο 10 παράγραφος 3                              | Άρθρο 10 παράγραφος 2                             |
| Άρθρο 10 παράγραφος 4                              | Άρθρο 10 παράγραφος 3                             |
| Άρθρο 11                                           | Άρθρο 11                                          |
| Άρθρο 12 παράγραφος 1 πρώτη πρόταση                | Άρθρο 12 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο                |
| Άρθρο 12 παράγραφος 1 δεύτερη πρόταση              | Άρθρο 12 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο              |
| Άρθρο 12 παράγραφος 1 τρίτη πρόταση                | Άρθρο 12 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο                |
| Άρθρο 12 παράγραφος 2                              | Άρθρο 12 παράγραφος 2                             |
| Άρθρο 13                                           | Άρθρο 13                                          |
| Άρθρο 14                                           | Άρθρο 14                                          |
| Άρθρο 15                                           | Άρθρο 15                                          |
| Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2                        | —                                                 |
| Άρθρο 16 παράγραφος 3                              | Άρθρο 16                                          |
| —                                                  | Άρθρο 17                                          |
| —                                                  | Άρθρο 18                                          |
| Άρθρο 17                                           | Άρθρο 19                                          |
| —                                                  | Παράρτημα I                                       |
| —                                                  | Παράρτημα II                                      |